

zaaknummer 2012T841

Datum beslissing: 29 oktober 2014

Beslissing van de Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Klachtencommissie), op grond van artikel 6.2 van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure), zoals in werking getreden op 1 november en gewijzigd op 1 juli 2014,

inzake het verzet tegen de beslissing van de voorzitter van de Klachtencommissie van 11 augustus 2014

van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
overleden in 1984,
hierna ook te noemen: aangeklaagde.

1. De procedure

Het klaagschrift (met bijlagen) is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 30 juni 2014.

Op 11 augustus 2014 heeft de voorzitter van de Klachtencommissie beslist dat de klacht van klager kennelijk niet ontvankelijk is en dat de klacht met toepassing van artikel 6.1 van de Procedure wordt afgewezen.

Bij brief van 18 augustus 2014 - ingekomen bij de griffie op 29 augustus 2014 - heeft klager op grond van artikel 6.2 van de Procedure schriftelijk verzet aangetekend tegen voornoemde voorzittersbeslissing.

Naar aanleiding van het verzet van klager heeft de griffie van de Klachtencommissie overleg gepleegd met [vice-kanselier] van het Bisdom 's-Hertogenbosch. Aangezien aangeklaagde (vader van klager) niet onder het gezag van het Bisdom viel, heeft het Bisdom kenbaar gemaakt in dit stadium weinig inhoudelijks toe te kunnen voegen.

Op 9 oktober 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt mondeling toegelicht. Hij werd vergezeld door zijn echtgenote. Klager heeft ter zitting uitdraaien van emailcorrespondentie met de Rechtswinkel [plaats] en de Taaladviesdienst Onze Taal overgelegd. Hiervan zijn kopieën aan het dossier toegevoegd.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1 Voor een uitvoeriger uiteenzetting van de in deze procedure relevante feiten en omstandigheden verwijst de Commissie naar hetgeen daarover is vermeld in rubriek 1 van de beslissing van de voorzitter van de Klachtencommissie. De Commissie beperkt zich tot het volgende. Klager is vanaf zijn zesde tot zijn elfde jaar seksueel misbruikt door zijn vader, aangeklaagde, die lid was van het R.K. Kerkbestuur “[naam]” te [plaats]. Het misbruik bestond uit meerdere malen wederzijdse orale bevrediging. Klager moest zijn vader aftrekken en is door zijn vader anaal gepenetreerd. Aan het seksueel misbruik kwam een einde wegens het plotselinge overlijden van zijn vader.

Aangeklaagde was een zeer gelovig man. Hij nam zijn kinderen, onder wie klager, vaak mee naar de kerk. Daarnaast moest er aan tafel gebeden worden en voor het slapen las aangeklaagde altijd de Bijbel voor. Aangeklaagde was lid van het kerkbestuur en was kerkmeester.

2.2 Na het overlijden van zijn vader ging klager op zijn twaalfde naar de MAVO. Klager was aanvankelijk een cynische jongen die overal de draak mee stak, maar vanaf de vierde klas veranderde hij in een bange jongen die vaak straf kreeg. Hierdoor kreeg klager zowel thuis als op school problemen. Na zijn examen is klager naar de [opleiding] gegaan. Gaandeweg kreeg hij steeds meer concentratieproblemen waardoor hij is overgestapt naar de eenjarige opleiding voor [vak]. Hierna heeft klager geen vervolgopleiding meer kunnen volgen vanwege depressieve klachten. Klager is later aan de drugs geraakt en hij is geobsedeerd geraakt door seks.

Klager heeft een moeizaam arbeidsleven achter de rug. Hij heeft veel mislukkingen gekend, zijn psychische gezondheid heeft zwaar onder het misbruik geleden ook omdat hij regelmatig herbelevingen gehad van dat misbruik.

2.3 Klager wenst in deze procedure erkenning van de door hem gestelde feiten en van het leed dat door het seksueel misbruik veroorzaakt is onder de verantwoordelijkheid van de Katholieke Kerk. Daarnaast eist klager:

- ontslag van plegers van seksueel misbruik en de personen die het misbruik hebben verzwegen;
- preventieve screening van kerkelijke functionarissen;
- openheid over de omvang van het seksueel misbruik;
- financiële compensatie;
- hulp voor kinderen die zijn misbruikt, ook degenen die buiten de kerk zijn misbruikt;
- nader onderzoek naar mogelijk ander misbruik van andere personen door aangeklaagde en de opa van klager;
- dat klachten betreffende kerkelijke functionarissen in het buitenland ontvankelijk worden verklaard.

3. De beslissing van de voorzitter van de Klachtencommissie en de gronden van het verzet

3.1 De voorzitter van de Klachtencommissie heeft in de beslissing de klacht kennelijk niet ontvankelijk geacht. De voorzitter heeft daartoe overwogen dat volgens artikel 1.2. van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik de Procedure alleen van toepassing voor zover het misbruik is gepleegd tijdens de vervulling van een kerkelijke functie. Er dient een duidelijke relatie te bestaan tussen de verweten gedragingen en het functioneren van aangeklaagde in de kerkelijke organisatie. Aangeklaagde is de vader van klager en uit het

klaagschrift is niet gebleken dat het gestelde misbruik zich heeft afgespeeld tijdens de vervulling van een kerkelijke functie. Naar het oordeel van de voorzitter is hier het familieverband bepalend geweest en maakt de omstandigheid dat aangeklaagde lid was van het R.K. Kerkbestuur “[naam]” te [plaats] dat niet anders.

3.2 Klager is van mening dat de uitleg van de voorzitter van de Klachtencommissie onjuist is. Hij beroept zich op een letterlijke interpretatie van artikel 1.2. van de Procedure die naar zijn mening inhoudt dat de Procedure van toepassing is omdat aangeklaagde het seksueel misbruik pleegde “tijdens de vervulling van een kerkelijke functie”, dat wil zeggen in de periode dat aangeklaagde kerkmeester was. Volgens klager moesten alle handelingen van aangeklaagde geacht worden te zijn verricht tijdens het vervullen van een kerkelijke functie als bedoeld in de Procedure. Klager ziet steun voor deze stelling in correspondentie met de Rechtswinkel [plaats] en de Taaladviesdienst Onze Taal.

4. De beoordeling

4.1 Artikel 1.1. en artikel 1.2. van de Procedure luiden als volgt:

1.1. Deze procedure is van toepassing, indien iemand een klacht heeft ingediend inzake seksuele gedragingen jegens haar of hem

a. door iemand die betaald of onbetaald als functionaris van een kerkelijke instelling van de R.-K. Kerkprovincie van Nederland werkzaam is dan wel werkzaam was;

b. iemand die op basis van een zending of opdracht van een kerkelijke gezagsdrager van de R.-K. Kerkprovincie van Nederland in een burgerlijke instelling werkzaamheden verricht of heeft verricht;

c. door clerici die geïncardineerd zijn of zijn geweest in een bisdom van de R.-K. Kerkprovincie van Nederland of anderszins daarin opgenomen of opgenomen zijn geweest, gedurende de betreffende misbruikperiode;

d. door hen die lid zijn of zijn geweest van een in Nederland gevestigd instituut van gewijd leven of sociëteit van apostolisch leven.

1.2. Deze procedure is alleen van toepassing voor zover het seksueel misbruik is gepleegd tijdens de vervulling van een kerkelijke functie of door een clericus van een bisdom of het militair ordinariaat van de R.-K. Kerkprovincie dan wel door een lid van een in Nederland gevestigd instituut van gewijd leven of sociëteit van apostolisch leven.

4.2 Ingevolge artikel 16 van het door de Nederlandse bisschoppen vastgestelde Algemeen Reglement voor het bestuur van een parochie is het kerkbestuur een orgaan van de parochie als rechtspersoon. Hieruit volgt naar het oordeel van de Klachtencommissie dat aangeklaagde als lid van het R.-K. Kerkbestuur (kerkmeester) van de Parochie [naam] te [plaats] functionaris was van een kerkelijke instelling van de R.-K. Kerkprovincie van Nederland in de zin van artikel 1.1.a. van de Procedure.

De vraag is aan de orde of de klacht van klager ook valt binnen het toepassingsbereik van artikel 1.2. van de Procedure.

4.3 De Klachtencommissie overweegt daartoe het volgende:

4.3.1 Het tweede gedeelte van artikel 1.2. van de Procedure verklaart deze ongeclausuleerd van toepassing op seksueel misbruik gepleegd “door een clericus van een bisdom of het militair ordinariaat van de R.-K. Kerkprovincie dan wel door een lid van een in Nederland gevestigd instituut van gewijd leven of sociëteit van apostolisch leven”, hierna tezamen aan te duiden als: clerici.

Seksueel misbruik door clerici valt daarom zonder enige beperking onder het toepassingsgebied van de Procedure indien het onder de reikwijdte van artikel 1.1. valt.

4.3.2 Het eerste gedeelte van artikel 1.2. van de Procedure is derhalve van toepassing op seksueel misbruik door niet-clerici, hierna aangeduid als: leken, indien het onder de reikwijdte van artikel 1.1. valt. Seksueel misbruik door leken valt dan alleen onder het toepassingsgebied van de Procedure indien het plaatsvindt tijdens de vervulling van een kerkelijke functie.

De vraag is dus welke betekenis toekomt aan de clause “tijdens de vervulling van een kerkelijke functie”.

4.3.3 Aan klager kan worden toegegeven dat de door hem voorgestane letterlijke uitleg van artikel 2.1. van de Procedure taalkundig tot de mogelijkheden behoort. Niettemin is de Klachtencommissie van oordeel dat naar doel en strekking van de Procedure aan die bepaling een andere uitleg moet worden gegeven.

4.3.4 Eerder (advies d.d. 19 november 2013 in zaak 2013W1022) heeft de Klachtencommissie overwogen dat het bij de uitleg van artikel 1.2. van de Procedure niet gaat om een letterlijke en al te beperkte betekenis in die zin dat het zou moeten gaan om seksueel misbruik gepleegd door leken tijdens de feitelijke uitoefening van de functie, maar dat de ratio van de clause met zich meebrengt dat als criterium wordt gehanteerd dat er een (relevant) verband bestaat tussen de kerkelijke functie en het seksueel misbruik.

4.3.5 In het licht van het voorstaande zou de door klager voorgestane letterlijke interpretatie leiden tot een te ruim toepassingsgebied van de Procedure, omdat dan aan het criterium van een relevant verband tussen de kerkelijke functie en het seksueel misbruik door leken niet hoeft te worden voldaan.

Bovendien zou bij de door klager voorgestane interpretatie de bepaling van artikel 1.2. van de Procedure betekenis missen naast die van artikel 1.1.

Het advies van de Commissie Lindenbergh inzake de Regeling voor financiële compensatie, waarop klager zich beroept, maakt dit niet anders.

4.4 Uit het klaagschrift en de door klager gegeven toelichting blijkt niet dat er enig relevant verband bestond tussen het door aangeklaagde gepleegde seksueel misbruik en diens functie van kerkmeester. Klager wist zelfs tot voor enige jaren van die functie van aangeklaagde niet af. In het geval van klager gaat het om seksueel misbruik in de huiselijke sfeer waarvoor de R.-K. Kerk in juridische noch morele zin verantwoordelijk kan worden gesteld.

4.5 Het vorenstaande brengt de Klachtencommissie tot het oordeel dat de voorzitter de klacht van klager terecht niet ontvankelijk heeft verklaard en dat het daartegen gerichte verzet van klager ongegrond is, hetgeen leidt tot de volgende beslissing.

5. De beslissing

De Klachtencommissie verklaart het verzet van klager tegen de beslissing van de voorzitter van de Klachtencommissie niet gegrond.

Deze beslissing is vastgesteld op 29 oktober 2014 door:

mr. T.F.A.M. Hoogenboom, voorzitter, mr. F.A.A. Duynstee en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. S.R.M.I. Roos-Bollen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

mr. T.F.A.M. Hoogenboom,
voorzitter

Tegen deze beslissing kan geen bezwaar worden gemaakt of beroep worden ingesteld.

Op grond van artikel 6.5 van de Procedure wordt van deze beslissing bij aangetekend schrijven een afschrift aan klager verzonden.